

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ

ք. Երևան

06.11.2020թ.

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ
ՀՀ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ
ՔՆՆՈՂ ԱՆՁԻ
թիվ ԱՑ-ԼՕ-2020/245

Նախագահությամբ՝ ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձ Լ. Օհանյանի
Քարտուղարությամբ՝ Ռ. Մկրտչյանի

Պատվիրատու՝ «Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան»
հիմնադրամ

Մասնակից՝ «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ

Մասնակցությամբ՝

«Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի տնօրեն՝ Է. Փոթոյանի

Գնման ընթացակարգի ծածկագիրը և առարկան՝

«ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ» ծածկագրով գնանշման հարցման ընթացակարգ,
բժշկական գործիքների և պարագաների ձեռքբերում

Պայմանագրի ծածկագիրը՝ «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4»

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը (այսուհետ՝ նաև Բողոքներ
քննող անձ)՝ ուսումնասիրելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների
նախարարության կողմից 09.10.2020թ.-ի թիվ 26/26-1/15343-2020 գրությամբ «Աիդա
Թրեյդ» ՍՊԸ-ին (այսուհետ նաև՝ Մասնակից) գնումների գործընթացին մասնակցելու

իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգով ներկայացված հիմքերը,

Պ Ա Ր Ձ Ե Ց

1. Գործի նախապատմությունը

ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը, «Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամի (այսուհետ նաև՝ Պատվիրատու) 07.10.2020թ.-ի թիվ 09/1508 գրության հիման վրա, 09.10.2020թ.-ին «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնել է ընթացակարգ՝ Բողոքներ քննող անձին ներկայացնելով համապատասխան հիմքեր:

Բողոքներ քննող անձի գործը մակագրվել է 09.10.2020թ.-ին:

Բողոքներ քննող անձը 09.10.2020թ.-ին www.gnumner.am կայքում հրապարակված հայտարարությամբ գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգը ընդունվել է վարույթ և տրվել է թիվ ՍՅ-ԼՕ-2020/245 համարի ծածկագիրը:

16.10.2020թ.-ին և 06.11.2020թ.-ին նշանակվել և հրավիրվել են նիստեր:

Գործի քննությունն ավարտվել է 16.10.2020թ.-ին և Բողոքներ քննող անձի որոշման հրապարակման օր է նշանակվել 06.11.2020թ.-ին:

2. «Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամի ներկայացրած փաստերը և դիրքորոշումը.

«Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամը 07.10.2020թ.-ի թիվ 09/1508 գրությամբ դիմելով ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը՝ հայտնել է, որ ի պատասխան ՀՀ ֆինանսների նախարարության 07.10.2020թ.-ի թիվ 01.1/26-1/15180-2020 գրության, ներկայացվում է «Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամի և «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի միջև 27.12.2019թ. կնքված թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» պայմանագիրը և պայմանագրում ներառված

ապրանքների համար ֆինանսական միջոցներ նախատեսվելու վերաբերյալ 29.01.2020թ.-ին կնքված թիվ 1 համաձայնագիրը:

Պատվիրատուն 27.10.2020թ.-ին ներկայացված մեկ այլ գրությամբ հայտնել է հետևյալը.

««Երևանի Մխիթար մերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամի և «Աիդա Թրեյդ» ՍՊ ընկերության միջև 27.12.2019թ. կնքված «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» ծածկագրով պայմանագրում ներառված ապրանքների համար ֆինանսական միջոցները նախատեսվել են 29.01.2020թ. կնքված թիվ 1 համաձայնագրով: Համաձայնագրի գնման ժամանակացույցով մատակարարման ժամկետ էր սահմանված 2020 թվականին, միանվագ կամ փուլային ըստ Պատվիրատուի պահանջի 20 օրացուցային օրվա ընթացքում, որի հաշվարկը կատարվում է համաձայնագրով նախատեսված կողմերի իրավունքների և պարտականությունների կատարման պայմանն ուժի մեջ մտնելու օրը, սակայն ոչ ուշ քան դեկտեմբերի 25-ը:

Փետրվարի 5-ից մինչև մարտի 16-ը «Աիդա Թրեյդ» ՍՊ ընկերությանը ներկայացվել է ապրանքների մատակարարման թվով չորս պահանջ, որոնցից վերջինի մատակարարման ժամկետը սպառվել էր ապրիլի 4-ին: Մատակարարման վերջնաժամկետից հետո բազմաթիվ բանավոր պայմանավորվածություններից և գրավոր նամակագրություններից հետո պայմանագիրը լուծվել է միայն սեպտեմբերի 30-ին: Հարկ եղած դեպքում, համալսարանը պարտաստ է ներկայացնել նշված էլեկտրոնային նամակագրությունների պատճենները:

Հարկ ենք համարում Ձեր ուշադրությունը հրավիրել հետևյալ փաստին, հանդիսանալով անպարասխանատու և անպարտաճանաչ մատակարար «Աիդա Թրեյդ» ՍՊ ընկերությունն արդեն իսկ կրկնակի անգամ գտնվում է գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում միևնույն հիմքով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետը:

3. «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի ներկայացրած փաստարկները և դիրքորոշումը.

Բողոքներ քննող անձը 12.10.2020թ.-ին գրությամբ դիմել է «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ին՝ հնարավորություն տալով ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 09.10.2020թ.-ի թիվ 26/26-1/15343-2020 գրությամբ նախաձեռնված ընթացակարգի վերաբերյալ ներկայացնել գրավոր կարծիք:

«Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ն ստանալով կարծիք հայտնելու վերաբերյալ գրությունը, ինչպես նաև ծանուցված լինելով նիստերի տեղի, օրվա և ժամի մասին, ներկայացել է 16.10.2020թ.-ին հրավիրված նիստին:

Մասնակիցը ներկայացված գրավոր դիրքորոշմամբ հայտնել է հետևյալը.

««Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ն մասնակցել է «Երևանի Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնարամի կողմից կազմակերպված թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ» ծածկագրերով գնման ընթացակարգին և կնքել է թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» պայմանագիր:

Նշված պայմանագրի Թիվ 1 համաձայնագրի գնման ժամանակացույցով մատակարարման ժամկետ է սահմանվել մինչև սույն թվականի դեկտեմբերի 25-ը:

Թիվ 14, 32, 51 և 72 չափաբաժինները մինչ այժմ չի մատակարարվել Կորոնավիրուսի համավարակով պայմանավորված մի շարք հանգամանքների պատճառով:

Այդ հանգամանքներից են Ռուսաստանի Դաշնության կառավարությունը թիվ 223 որոշումը, որով փրկական ժամանակով արգելվել է բժշկական նշանակության ապրանքների արտահանումը Ռուսաստանի Դաշնությունից:

Մյուս հանգամանքները, որ չինական արտադրող կազմակերպությունները երկարատև դադարից հետո վերսկսելով աշխատանքները չեն կարող մեզ փալ ապրանքի մատակարարման պլանավորում:

Երկար ժամանակ խաթարված էր, իսկ այս պահին դեռ ահավոր բարդացված լոգստիկան:

Այս բոլոր հանգամանքների համադրումով պայմանավորված հնարավոր չի եղել ապրանքները մատակարարել մինչ այժմ, ինչի մասին բազմիցս տեղեկացրել ենք պատվիրատուին:

Վստահեցնում ենք, որ կորոնավիրուսի համավարակով պայմանավորված ներկայիս պայմաններում դա ուղղակի անհնար է պլանավորել բոլոր մատակարարումները անթերի և կատարել բոլոր ապրանքների մատակարարումը պատվերը ստանալուց հետո սեղծ ժամկետում:

Սա այն դեպքում, երբ կողմերի միջև ապրանքների մատակարարման վերջնաժամկետ է սահմանված մինչև 2020թ-ի դեկտեմբերի 25-ը:

Հաշվի առնելով վերոնշյալ փաստերը և բերված ապացույցները, խնդրում ենք Ձեզ չբավարարել ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից նախաձեռնած ընթացակարգը և

«Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ին չներառել գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում:»:

4. ՍՑ-LO-2020/245 ընթացակարգի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը.

Սույն գործի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերի համաձայն՝

i. «Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամի (այսուհետ նաև՝ Պատվիրատու) և «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի միջև 27.12.2019թ.-ին կնքվել է թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» ծածկագրով պետական գնման պայմանագիր (այսուհետ նաև՝ Պայմանագիր):

ii. Պայմանագրի 1.1 կետի համաձայն՝ Վաճառողը պարտավորվում է սույն պայմանագրով (այսուհետ՝ պայմանագիր) սահմանված կարգով, ծավալներով, ժամկետներում և հասցեով Գնորդին մատակարարել պայմանագրի N 1 հավելվածով՝ Տեխնիկական բնութագիր-գնման ժամանակացուցով նախատեսված ապրանքը (այսուհետ՝ ապրանք), իսկ Գնորդը պարտավորվում է ընդունել ապրանքը և վճարել դրա համար:

iii. Պայմանագրի հավելված 1-ով սահմանվել է որ ապրանքների մատակարարումը պետք է իրականացվի 2020 թվականին, միանվագ կամ փուլային ըստ Պատվիրատուի պահանջի, համապատասխան ֆինանսական միջոցներ նախատեսվելու դեպքում կողմերի միջև կնքվող համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից սկսած՝ պահպանելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ.-ի թիվ 526-Ն որոշմամբ հաստատված «Գնումների գործընթացի կազմակերպման» կարգի 21-րդ կետի 1-ին ենթակետի «ը» պարբերության դրույթները:

iv. Պատվիրատուի և «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի միջև 29.01.2020թ.-ին կնքվել է թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» ծածկագրով պետական գնման պայմանագրի թիվ 1 Համաձայնագիրը (այսուհետ նաև՝ Համաձայնագիր):

v. Համաձայնագրի թիվ 1 հավելվածի՝ գնման-ժամանակացույցի համաձայն՝ ապրանքների մատակարարումը պետք է իրականացվի 2020 թվականին, միանվագ կամ փուլային ըստ Պատվիրատուի պահանջի 20 օրացուցային օրվա ընթացքում, որի հաշվարկը կատարվում է համաձայնագրով նախատեսված կողմերի իրավունքների և

պարտականությունների կատարմանն պայմանը ուժի մեջ մտնելու օրը, սակայն ոչ ուշ քան դեկտեմբերի 25-ը:

vi. www.gnumner.am համացանցային կայքում «Պայմանագրերը միակողմանիորեն լուծելու մասին ծանուցումներ» բաժնում, 30.09.2020թ.-ին հրապարակված պայմանագրի միակողմանի լուծման մասին թիվ 09/1470 ծանուցման համաձայն՝ «Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամի և «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի միջև 27.12.2019թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊԶԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» գնման պայմանագրի, որն ուժի մեջ է մտել 29.01.2020թ.-ին կնքված թիվ 1 համաձայնագրով, Մասնակիցը Պատվիրատուի կողմից ներկայացված պահանջներին համապատասխան, պարտավորվել է 20 օրացուցային օրվա ընթացքում մատակարարել պահանջված ապրանքները: 28.02.2020թ.-ից մինչև 16.08.2020թ.-ը Մասնակցին է ներկայացվել ապրանքների մատակարարման թվով 4 պահանջ, որոնց համաձայն ապրանքների հանձման վերջնաժամկետն ավարտվել է ապրիլի 4-ին: Այնուհետև գրավոր և բանավոր բազմաթիվ բանակցություններից հետո, երբ ընդունվել է արտակարգ դրությունը՝ Մասնակցին տչամադրվել է մատակարարման ողջամիտ ժամկետ, սակայն մինչև օրս առկա է չապանջված և ճմտակարարված ապրանքներ:

Հիմք ընդունելով Պայմանագրի 2.1.7.1 կետի բ) պարբերության պահանջները՝ «Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամը լուծել է «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի միջև 27.12.2019թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊԶԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» գնման պայմանագիրը՝ չմատակարարված չափաբաժինների ամբողջ մնացորդային մասով:

5. Բողոքներ քննող անձի հիմնավորումները և եզրահանգումը.

Բողոքներ քննող անձը լրիվ, օբյեկտիվ և բազմակողմանի հետազոտելով և գնահատելով սույն գործում առկա ապացույցները, և համադրելով դրանք գործով պարզված փաստական հանգամանքների հետ, հանգում է այն եզրակցության, որ ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 09.10.2020թ.-ի թիվ 26/26-1/15343-2020 գրությամբ «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգն ենթակա է մերժման, հետևյալ պատճառաբանությամբ.

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ նաև՝ Օրենք) 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետի համաձայն՝ ... մասնակիցն ընդգրկվում է գնումների

գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում, եթե խախտել է պայմանագրով նախատեսված կամ գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնած պարտավորությունը, որը հանգեցրել է պատվիրատուի կողմից պայմանագրի միակողմանի լուծմանը կամ գնման գործընթացին տվյալ մասնակցի հետագա մասնակցության դադարեցմանը:

Օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ գնումների մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը բաղկացած է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքից, սույն օրենքից և իրավական այլ ակտերից: Գնումների մասին իրավական այլ ակտերը հրապարակվում են նաև պաշտոնական տեղեկագրում:

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի (այսուհետ՝ նաև Օրենսգիրք) 3-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն՝ քաղաքացիական օրենսդրությունը հիմնվում է իր կողմից կարգավորվող հարաբերությունների մասնակիցների հավասարության, կամքի ինքնավարության և գույքային ինքնուրույնության, սեփականության անձեռնմխելիության, պայմանագրի ազատության, մասնավոր գործերին որևէ մեկի կամայական միջամտության անթույլատրելիության, քաղաքացիական իրավունքների անարգել իրականացման անհրաժեշտության, խախտված իրավունքների վերականգնման ապահովման, դրանց դատական պաշտպանության սկզբունքների վրա:

Նույն հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն՝ քաղաքացիները և իրավաբանական անձինք քաղաքացիական իրավունքները ձեռք են բերում ու իրականացնում իրենց կամքով և ի շահ իրենց: Նրանք ազատ են պայմանագրի հիման վրա սահմանելու իրենց իրավունքները և պարտականությունները, որոշելու պայմանագրի՝ օրենսդրությանը չհակասող ցանկացած պայման:

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերության համաձայն՝ քաղաքացիական իրավական նորմերի տեքստում կիրառվող բառերի և արտահայտությունների տարբեր ձևերով մեկնաբանման դեպքում, նախապատվությունը տրվում է նույն օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին կետում շարադրված՝ քաղաքացիական օրենսդրության սկզբունքներին համապատասխանող մեկնաբանմանը:

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 10-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն՝ քաղաքացիական իրավունքները և պարտականությունները ծագում են օրենքով ու այլ իրավական ակտերով նախատեսված հիմքերից, ինչպես նաև քաղաքացիների և իրավաբանական անձանց այն գործողություններից, որոնք թեև օրենքով կամ այլ

իրավական ակտերով նախատեսված չեն, սակայն, ըստ քաղաքացիական օրենսդրության սկզբունքների, առաջացնում են քաղաքացիական իրավունքներ և պարտականություններ:

Դրան համապատասխան, քաղաքացիական իրավունքները և պարտականությունները ծագում են՝

1) օրենքով նախատեսված պայմանագրերից և այլ գործարքներից, ինչպես նաև այն պայմանագրերից ու գործարքներից, որոնք թեև օրենքով նախատեսված չեն, սակայն դրան չեն հակասում.

2) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ակտերից, որոնք օրենքով նախատեսված են որպես քաղաքացիական իրավունքների և պարտականությունների ծագման հիմք.

3) քաղաքացիական իրավունքներ և պարտականություններ սահմանող դատական ակտից.

4) օրենքով թույլատրվող հիմքերով գույք ձեռք բերելու հետևանքով.

5) գիտության, գրականության, արվեստի ստեղծագործություններ, գյուտեր և մտավոր գործունեության այլ արդյունքներ ստեղծելու հետևանքով.

6) այլ անձին վնաս պատճառելու հետևանքով.

7) անհիմն հարստացման հետևանքով.

8) քաղաքացիների և իրավաբանական անձանց այլ գործողությունների հետևանքով.

9) այնպիսի իրադարձությունների հետևանքով, որոնց հետ օրենքը կամ այլ իրավական ակտը կապում է քաղաքացիական իրավական հետևանքների առաջացում:

«Սահմանադրության 3-րդ, 11-րդ, 28-րդ, 39-րդ, 59-րդ և բազմաթիվ այլ հոդվածներում ամրագրված են անձի իրավունքների և ազատությունների իրականացման, օրենսդրությամբ դրանց արդյունավետ պաշտպանության երաշխավորումն ապահովելու ելակետային սկզբունքներ ու նորմեր, որոնք համապարտադիր նշանակություն ունեն հասարակական բոլոր, այդ թվում նաև՝ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների կարգավորման բնագավառում:

«Սահմանադրության վերոհիշյալ նորմերի պահանջների կատարման երաշխավորմանն է կոչված «քաղաքացիական օրենսգիրքը, որը սահմանում է քաղաքացիական շրջանառության մասնակիցների իրավական վիճակը, կարգավորում սեփականության իրավունքի և այլ գույքային իրավունքների, դրանց հետ կապված անձնական ոչ գույքային հարաբերությունները, պայմանագրային և այլ պարտավորությունների ծագման, փոփոխման և դադարման հիմքերը և կարգը:

Անձանց իրավունքների իրականացման և պաշտպանության հետ կապված՝ օրենսգրքի մի շարք այլ հոդվածներով միաժամանակ սահմանվում են քաղաքացիական իրավունքների և պարտականությունների ծագման հիմքերը (10-րդ հոդված), այդ իրավունքների իրականացման ընդհանուր կարգը, սահմանները և պաշտպանության եղանակները (11-րդ, 12-րդ, 14-րդ, 16-րդ հոդվածներ):

«Քաղաքացիական օրենսգրքի 347-րդ հոդվածի համաձայն՝ պարտավորությունները պետք է կատարվեն պատշաճ՝ պարտավորության պայմաններին, օրենքին և այլ իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

«Քաղաքացիական օրենսգրքի 408-րդ հոդվածի համաձայն՝ պարտավորության խախտում է համարվում այն չկատարելը կամ անպատշաճ (կետանցով, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների թերություններով կամ պարտավորության բովանդակությամբ որոշվող այլ պայմանների խախտմամբ) կատարելը:

«Քաղաքացիական օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ պարտապանը պարտավորությունը չկատարելու և (կամ) անպատշաճ կատարելու համար պատասխանատու է **մեղքի առկայության դեպքում**, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով կամ պայմանագրով: Պարտապանը ճանաչվում է անմեղ, եթե ապացուցում է, որ ինքը պարտավորությունը պատշաճ կատարելու համար ձեռնարկել է իրենից կախված բոլոր միջոցները:

Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ **ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելիս պարտավորությունը չկատարած կամ անպատշաճ կատարած անձը պատասխանատվություն է կրում, եթե չապացուցի, որ պատշաճ կատարումն անհնար է եղել անհաղթահարելի ուժի**, այսինքն՝ տվյալ պայմաններում արտակարգ և անկանխելի հանգամանքների **հետևանքով**, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով կամ պայմանագրով:

«Վճռաբեկ դատարանը նախկինում կայացրած որոշմամբ արդեն իսկ անդրադարձել է վկայակոչված հոդվածի մեկնաբանությանը: Մասնավորապես, «Վճռաբեկ դատարանն արձանագրել է, որ օրենսդիրը որպես պարտավորությունը խախտելու համար պատասխանատվության պարտադիր պայման սահմանել է պարտավորությունը խախտած անձի մեղքի առկայությունը: Նույն հոդվածի 3-րդ կետով նախատեսվել է մեղքի բացակայության պարագայում պարտավորությունը խախտած անձի պատասխանատվությունը, եթե պարտավորությունը բխում է ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացումից: Ընդ որում, ձեռնարկատիրական գործունեություն

իրականացնելիս պարտավորությունը չկատարած կամ անպատշաճ կատարած անձը ենթակա չէ պատասխանատվության միայն այն դեպքում, եթե ապացուցի, որ պատշաճ կատարումն անհնար է եղել անհաղթահարելի ուժի, այսինքն՝ տվյալ պայմաններում արտակարգ և անկանխելի հանգամանքների հետևանքով: Այդ կանոնը կիրառելի չէ, եթե օրենքով կամ պայմանագրով նախատեսվել է նույնիսկ անհաղթահարելի ուժի առկայության պայմաններում պարտավորությունը չկատարած կամ անպատշաճ կատարած անձի պատասխանատվություն կրելու հանգամանքը (*տե՛ս*, «Արդշինինվեստիվ» ՓԲԸ-ն ընդդեմ «Լանդրաս» ՍՊԸ-ի թիվ ԵՔԴ/0595/04/08 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 17.04.2009 թվականի որոշումը):

Բողոքներ քննող անձը փաստում է, որ օրենսդիրը նախատեսել է, որ պարտավորությունը խախտած ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող անձն ազատվում է դրա համար պատասխանատվությունից, եթե ապացուցում է, որ պարտավորության պատշաճ կատարումն անհնար է եղել անհաղթահարելի ուժի հետևանքով:

Անհաղթահարելի ուժի կիրառումը պետք է պայմանավորված լինի այնպիսի հանգամանքների զուգորդմամբ, որոնք անհնարին են դարձնում կողմերի ստանձնած պարտավորությունների կատարումը, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով:

Միևնույն ժամանակ, ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող անձին անհաղթահարելի ուժի հիմքով պատասխանատվությունից ազատելը, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն, պայմանավորված է արտակարգ և անկանխելի, այսինքն՝ այնպիսի բացառիկ, անսովոր, եզակի հանգամանքների ի հայտ գալով, որոնք հաղթահարելը տվյալ պարագայում օբյեկտիվորեն անհնարին է: Ընդ որում, ի հայտ եկած հանգամանքի արտակարգ և անկանխելի լինելը յուրաքանչյուր դեպքում պետք է դիտարկել ու գնահատել կոնկրետ պարտավորության բնույթի և դրա կատարման պայմանների շրջանակներում (*տե՛ս*, «Հարավկովկասյան երկաթուղի» ՓԲԸ-ի ընդդեմ «Վլադ Հակոբյանի անվան «Համակցված կերերի գործարան» ՓԲԸ-ի թիվ ԵԷԴ/0888/02/14 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 27.11.2015 թվականի որոշումը):

Սույն գործում առկա փաստերի համաձայն՝ «Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամի և «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի միջև 27.12.2019թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» ծածկագրով պետական գնման պայմանագիր հավելված 1-ով սահմանվել է որ ապրանքների մատակարարումը պետք է իրականացվի

2020 թվականին, միանվագ կամ փուլային ըստ Պատվիրատուի պահանջի, համապատասխան ֆինանսական միջոցներ նախատեսվելու դեպքում կողմերի միջև կնքվող համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից սկսած՝ պահպանելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ.-ի թիվ 526-Ն որոշմամբ հաստատված «Գնումների գործընթացի կազմակերպման» կարգի 21-րդ կետի 1-ին ենթակետի «ը» պարբերության դրույթները: Պատվիրատուի և «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի միջև 29.01.2020թ.-ին կնքվել է թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» ծածկագրով պետական գնման պայմանագրի թիվ 1 Համաձայնագիրը, որի թիվ 1 հավելվածի՝ գնման-ժամանակացույցի համաձայն՝ ապրանքների մատակարարումը պետք է իրականացվի 2020 թվականին, միանվագ կամ փուլային ըստ Պատվիրատուի պահանջի 20 օրացուցային օրվա ընթացքում, որի հաշվարկը կատարվում է համաձայնագրով նախատեսված կողմերի իրավունքների և պարտականությունների կատարմանն պայմանը ուժի մեջ մտնելու օրը, սակայն ոչ ուշ քան դեկտեմբերի 25-ը:

www.gnumner.am համացանցային կայքում՝ «Պայմանագրերը միակողմանիորեն լուծելու մասին ծանուցումներ» բաժնում, 30.09.2020թ.-ին հրապարակված պայմանագրի միակողմանի լուծման մասին թիվ 09/1470 ծանուցման համաձայն՝ «Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամի և «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի միջև 27.12.2019թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» գնման պայմանագրի, որն ուժի մեջ է մտել 29.01.2020թ.-ին կնքված թիվ 1 համաձայնագրով, Մասնակիցը Պատվիրատուի կողմից ներկայացված պահանջներին համապատասխան, պարտավորվել է 20 օրացուցային օրվա ընթացքում մատակարարել պահանջված ապրանքները: 28.02.2020թ.-ից մինչև 16.08.2020թ.-ը Մասնակցին է ներկայացվել ապրանքների մատակարարման թվով 4 պահանջ, որոնց համաձայն ապրանքների հանձման վերջնաժամկետն ավարտվել է ապրիլի 4-ին: Այնուհետև գրավոր և բանավոր բազմաթիվ բանակցություններից հետո, երբ ընդունվել է արտակարգ դրությունը՝ Մասնակցին տչամադրվել է մատակարարման ողջամիտ ժամկետ, սակայն մինչև օրս առկա է չապանջված և ճմտակարարված ապրանքներ: Հիմք ընդունելով Պայմանագրի 2.1.7.1 կետի բ) պարբերության պահանջները՝ «Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամը լուծել է «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի միջև 27.12.2019թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-2020/16-3-ԵՊԲՀ-4» գնման պայմանագիրը՝ չմատակարարված չափաբաժինների ամբողջ մնացորդային մասով:

Վերոնշյալ իրավական նորմերի և փաստական հանգամանքների հիման, դրանք համադրելով Մասնակցի ներկայացրած դիրքորոշման հանգամանքներին՝ Բողոքներ քննող անձն արձանագրում է, որ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված կարգով, Մասնակցի կողմից Պայմանագրով սահմանված կարգով, ծավալներով, ժամկետներում և հասցեով Պատվիրատուին Համաձայնագրի թիվ 1 հավելվածով՝ գնման-ժամանակացուցով նախատեսված ապրանքի մատակարարումն եղել է անհնար՝ պայմանավորված ՀՀ կառավարության 16.03.2020թ.-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում արտակարգ դրություն հայտարարելու մասին» թիվ 298-Ն որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում 2020 թվականի մարտի 16-ից ժամը 18:30-ից սկսած մինչև 2020 թվականի սեպտեմբերի 11-ը ժամը 17:00-ն ներառյալ ժամկետով արտակարգ դրություն հայտարարելու հետ:

Բողոքներ քննող անձը վերոնշյալները քննարկելով նաև «Արտակարգ դրության իրավական ռեժիմի մասին» ՀՀ օրենքի համատեքստում, հարկ է համարում փաստել, որ արտակարգ դրությունը Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում կամ դրա առանձին տարածքներում հայտարարվող պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ինչպես նաև նրանց պաշտոնատար անձանց գործունեության իրավական հատուկ ռեժիմ է, որը սահմանվում է պետության ամբողջ տարածքում կամ առանձին հատվածներում ներքին և արտաքին վտանգներից պաշտպանվելու, ինչպես նաև երկրի սահմանադրական ու հասարակական կարգը պահպանելու նպատակով (հոդված 1): Արտակարգ դրության ռեժիմն ենթադրում է քաղաքացիների, իրավաբանական անձանց ազատությունների և իրավունքների սահմանափակում, ինչպես նաև նրանց համար լրացուցիչ պարտականությունների սահմանում (հոդված 4):

Բողոքներ քննող անձը հավելում է նաև, որ ստանձնած պարտավորությունների (այդ թվում՝ ընթացակարգի և պայմանագրի) խախտման հիմքերը պայմանականորեն կարելի է բաժանել երկու խմբի՝ օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ: Օբյեկտիվ հիմքերի մեջ կարելի է դասել ֆորսմաժորային դեպքերը՝ տարերային աղետները, ինչպես նաև արտակարգ իրավիճակը և նմանատիպ այլ՝ անձանց կամքից անկախ հիմքերով առաջացող պատճառները: Սուբյեկտիվ գործոնը պայմանավորված է անմիջականորեն տվյալ անձի հետ կապված և գործնականում ավելի երկար ժամանակ պահանջող ողջամիտ խնդիրների լուծմամբ, առանց որի անհնար է ստանձնած պարտավորությունների կատարումը:

Վերոգրյալի հիման վրա՝ Բողոքներ քննող անձն արձանագրում է, որ բոլոր դեպքերում էլ, բացի ֆորսմաժորային իրավիճակներից, ստանձնած պարտավորությունների խախտման համար մեղքի բացակայության փաստը հաստատված համարելու համար ընդհանուր կանոնն այն է, որ անձը պարտավոր է ապացուցել, որ օրենքով սահմանված պարտավորությունների կատարման համար անհրաժեշտ ժամկետի ընթացքում ձեռնարկել է իրենից կախված ողջամիտ ու բավարար միջոցներ այդ պարտավորությունների պատշաճ կատարումը իրականացնելու ուղղությամբ, սակայն իր կամքից անկախ պատճառներով խախտել է գնման ընթացակարգով կամ պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունը (ները): Օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ հիմքերի վերաբերյալ նմանատիպ դիրքորոշում է հայտնել ՀՀ վճռաբեկ դատարանն իր նախկինում կայացրած որոշումներում (*տե՛ս, «Հայրիզներանկ» ՓԲԸ-ն ընդդեմ «Միլլար» ՍՊԸ-ի թիվ ԵԿԴ/2628/02/13 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 03.12.2014 թվականի որոշումը*):

Այսպիսով, վերոհիշյալ փաստական հանգամանքների և իրավական նորմերի լույսի ներքո, դրանց համակարգված վերլուծության արդյունքում Բողոքներ քննող անձը հանգում է այն եզրակացության, որ «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ի կողմից Պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունների խախտումն ելել է օբյեկտիվ հիմքերից՝ պայմանավորված Հայաստանի Հանրապետությունում հայտարարված արտակարգ դրության հանգամանքով, որի արդյունքում առաջացած պատճառներն անհնարին են դարձրել Մասնակցի կողմից ստանձնած պարտավորությունների պատշաճ կատարումը վերջինիս կամքից անկախ հանգամանքներով:

Ուստի, վերոնշյալների հաշվառմամբ, Բողոքներ քննող անձը գտնում է, որ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետում նշված պատասխանատվությունը չի կարող վրա հասնել ու հանգեցնել Մասնակցին՝ գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ընդգրկելուն:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 50-րդ հոդվածի 7-րդ մասով՝ ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը.

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 09.10.2020թ.-ի թիվ 26/26-1/15343-2020 գրությամբ «Աիդա Թրեյդ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք

չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված թիվ ՍՑ-ԼՕ-2020/245 ծածկագրով ընթացակարգը մերժել:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի ընդունած որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն տեղեկագրում հրապարակելուն հաջորդող օրը:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի ընդունած որոշումն իրավապարտադիր է, որը կարող է փոփոխվել կամ վերացվել, այդ թվում՝ մասնակի, միայն դատարանի կողմից:

**ՀՀ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ
ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ՝**

ԼԵՎՈՆ ՕՀԱՆՅԱՆ